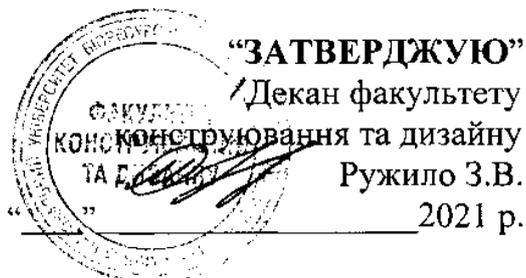

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра технології конструкційних матеріалів та матеріалознавства

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри ТКМіМ

Протокол № 17 від “17” 05 2021 р.

Завідувач кафедри
Афанділянц Є.Г.

«РОЗГЛЯНУТО»

/ Гарант освітньо-професійної програми

Булгаков В.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„Матеріалознавство”

Спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»

Освітня програма Галузеве машинобудування

Факультет конструювання та дизайну

Розробники: Лопатько К.Г., д.т.н., професор

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Матеріалознавство (назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	<u>13 «Механічна інженерія»</u> (шифр і назва)	
Спеціальність	133 «Галузеве машинобудування» (шифр і назва)	
ОС	бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	6	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік/екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	1/2
Семестр	3/4	2/3
Лекційні заняття	30/15 год.	2/4 год.
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	30/15 год.	2/6 год.
Самостійна робота	30/30 год.	-/232 год.
Індивідуальні завдання	-год.	-год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4/2 год.	13/14 год.

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета набуття навичок з матеріалознавства та закладання бази для вивчення дисциплін: “Деталі машин”, “Підйомно-транспортні машини”, “Трактори і автомобілі”, “Сільськогосподарські і меліоративні машини”, “Надійність та ремонт машин”.

Завдання:

- вивчення методів отримання металів та сплавів;
- Вивчення будови, властивостей та призначення металів та їх сплавів;
- вивчення основ теорії термічної обробки вуглецевих і легированих сталей, технології їх термічної та хіміко-термічної обробки, а також конкретних деталей та робочих органів сільськогосподарських машин;
- вивчення будови, властивостей та призначення неметалевих конструкційних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні зв'язки між складом, структурою і властивостями металів, сплавів, а також закономірності і зміни цих властивостей під дією термічного, хімічного або механічного впливу.

вміти: _ на основі знання умов роботи деталей та робочих органів машин вибрати необхідний конструкційний матеріал для їх виготовлення, призначити вид зміцнюючої або розміцнюючої обробки для отримання відповідних властивостей деталі, заготовки.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

фахові (спеціальні) компетентності (ФК): Дисципліна закладає базу знань студентів теоретичного матеріалу з матеріалознавства необхідні в галузевому машинобудуванні, як засіб виховання у майбутніх машинобудівників навичок щодо наукових узагальнень, здатності використовувати базові знання при вирішенні задач в галузі машин і обладнання с/г виробництва. Дисципліна закладає базу знань у студентів для подальшого вивчення ряду фахових дисциплін технічного та технологічного спрямування

Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної та заочної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Металознавство														
Тема 1. Теорія сплавів	1-2	8	4	-	4	-	2	22	2	-	-	-	-	20
Тема 2. Вуглецеві сталі і чавуни	3-5	12	6	-	6	-	3	22	-	-	2	-	-	20

Разом за змістовим модулем 1	25	10	-	10	-	5	44	2	-	2	-	40
Змістовий модуль 2. Основі термічної обробки металів і сплавів												
Тема 1. Теорія термічної обробки	6-8	12	6	-	6	-	2	22	2	-	-	20
Тема 2. Технологія термічної обробки сталі	9-11	12	6	-	6	-	3	22	-	-	2	20
Разом за змістовим модулем 2	29	12	-	12	-	5	44	2	-	2	-	40
Змістовий модуль 3. Леговані сталі та сплави												
Тема 1. Теорія легування	12-13	8	4	-	4	-	2	22	2	-	-	20
Тема 2. Класифікація легованих сталей, маркування та їх використання в с.-г.	14-15	8	4	-	4	-	3	22	-	-	2	20
Разом за змістовим модулем 3	21	8	-	8	-	5	44	2	-	2	-	40
Змістовий модуль 4. Сталі та сплави з особливими властивостями												
Тема 1. Корозійно-стійкі, жароміцні та магнітні сталі та сплави.	1-2	4	2	-	2	-	2	20	-	-	-	20
Тема 2. Аморфні, композиційні та біметалеві матеріали та матеріали з пам'яттю форми	3-5	4	2	-	2	-	3	20	-	-	-	20
Разом за змістовим модулем 4	13	4	-	4	-	5	40	-	-	-	-	40
Змістовий модуль 5. Кольорові метали та сплави												
Тема 1. Мідь, алюміній, титан, магній та сплави на їх основі	6-8	8	4	-	4	-	2	20	-	-	-	20
Тема 2. Цинк, свинець, припої. Антифрикційні сплави	9-11	6	3	-	3	-	3	20	-	-	2	20
Разом за змістовим модулем 5	19	7	-	7	-	5	40	-	-	2	-	40
Змістовий модуль 6. Неметалеві конструкційні матеріали												
Тема 1. Полімери та пластмаси. Гума. Клеєві матеріали. Неорганічне скло.	12-13	4	2	-	2	-	2	16	-	-	-	16
Тема 2. Лакофарбові та електроізоляційні матеріали.	14-15	4	2	-	2	-	2	16	-	-	-	16

Деревина.													
Разом за змістовим модулем 6	12	4	-	4	-	4	40	-	-	-	-	-	40
Усього годин	119	45	-	45	-	29	246	6	-	8	-	232	

1. Теми лекцій

№ л/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
1	Мета та завдання курсу. (Класифікація, атомно-кристалічна будова металів. Атомно-кристалічна будова металів. Дефекти кристалічної будови металів).	2
2	Фазові перетворення металів і сплавів. (Поняття кристалізації та модифікування сплавів. Температура кристалізації. Явище переохолодження. Поняття анізотропія. Алотропічні перетворення).	2
3	Основи теорії сплавів. (Визначення поняття „Сплав”, „Компонент”, „Фаза”. Тверді розчини. Закономірності охолодження металів та сплавів).	2
4	Діаграми стану подвійних сплавів. (Основні види діаграм стану двокомпонентних сплавів. Визначення діаграми стану сплавів. Умови побудування. Діаграми стану сплавів I-го типу. Діаграми стану сплавів II-го типу. Діаграми стану сплавів III-го типу. Діаграми стану сплавів IV-го типу. Правила Курнікова. Правило відрізків.)	2
5	Діаграма стану сплавів залізо-цементит. (Температурна крива нагріву та охолодження чистого заліза. Визначення всіх ліній діаграми залізо-цементит. Характеристика структурних складових залізобуглецевих сплавів. Визначення понять „евтектика” та „евтектоїд”.)	2
6	Вуглецеві сталі, їх класифікація та використання. (Структура доевтектоїдних, евтектоїдних і заевтектоїдних сталей. Маркування та застосування вуглецевих сталей.)	2
7	Чавуни, класифікація, використання. (Поняття чавуна і класифікація. Вплив домішок на структуру і властивості чавунів. Спосіб отримання, структура, маркування та використання сірого, ковкого та високоміцного чавунів.)	2
8	Теорія термічної обробки. (Перетворення перліто-карбідної структури в аустеніт при нагріванні. Вплив температури на розмір зерна аустеніту при нагріванні. Поняття спадковості структури. Вплив розміру зерна на властивості сталі. Методи визначення розміру зерна.)	2
9	Основні структури і перетворення при термообробці сталей. (Перлітне перетворення. Механічні властивості сталей зі структурами: перліт, сорбіт, тростит. Мартенситне перетворення. Природа, механізм та кінетика перетворення. Властивості мартенситу. Перетворення мартенситу при нагріванні.)	2
10	Діаграма ізотермічного розпаду аустеніту. (Загальна характеристика перетворень переохолодженого аустеніту.)	2

	Побудова діаграми ізотермічного перетворення аустеніту для сталі 0,8% вуглецю. Перетворення аустеніту при безперервному охолодженні.)	
11	Технологія термічної обробки вуглецевих сталей. (Відпал, нормалізація, гартування, відпуск і старіння сталей.)	2
12	Хіміко-термічна обробка сталей. (Основні процеси, що протікають при хіміко-термічній обробці. Цементування, азотування та нітроцементування сталей. Дифузійне поверхневе насичення сплавів.)	2
13	Основи легування сталей. (Вплив легуючих елементів на властивості сталі. Особливості термообробки легованих сталей. Ізотермічне перетворення аустеніту в легованих сталях. Вплив температури відпуску на властивості загартованої легованої сталі.)	2
14	Класифікація, маркування легованих сталей. (Визначення класу легованої сталі. Маркування конструкційних і інструментальних легованих сталей.)	
15	Машинобудівні конструкційні леговані сталі. Ресорно-пружинні та шарикопідшипникові сталі. Інструментальні леговані сталі.	
4 семестр		
1	Сталі та сплави з особливими властивостями. (Високоміцні та зносостійкі сталі. Корозійностійкі та жароміцні сталі. Магнітні сталі та сплави. Сплави з високим електроопором. Сталі з заданим температурним коефіцієнтом лінійного розширення).	2
2	Іноземне маркування легованих сталей	2
3	Алюміній, мідь та сплави на їх основі..	2
4	Титан, магній та сплави на їх основі. Підшипникові сплави	2
5	Аморфні матеріали та матеріали з пам'яттю форми	2
6	Композиційні та біметалеві матеріали	2
7	Полімери та пластмаси. Гума. Деревина. Клеєві матеріали.	2
8	Неорганічне скло. Лакофарбові та електроізоляційні матеріали.	1

2. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
1	Макроструктурний аналіз металів та сплавів	2
2	Мікроструктурний аналіз металів та сплавів	2
3	Вивчення діаграм стану подвійних сплавів	2
4	Термічний метод аналізу металів та сплавів. Побудова діаграми стану сплавів олово-цинк	2
5	Аналіз діаграми стану сплавів залізо-вуглець	2
6	Вивчення мікроструктури вуглецевих сталей в рівноважному стані	2
7	Вивчення мікроструктури чавунів	2
8	Структурне перетворення в вуглецевих сталях при нагріванні.	2
9	Відпалювання та нормалізація вуглецевих сталей. Вивчення мікроструктури та зміни твердості	2
10	Гартування вуглецевих сталей	2
11	Відпуск загартованих сталей	2
12	Визначення критичних температур сталей метод пробних гартувань	2
13	Визначення мікроструктури вуглецевих сталей в нерівноваженому стані	2
14	Поверхнєве гартування сталей струмами високої частоти	2
15	Хіміко-термічна обробка сталей	2
4 семестр		
1	Визначення прогартуваності сталей	2
2	Вивчення мікроструктури легованих сталей	2
3	Розробка технологічного процесу термічної обробки деталей сільськогосподарських машин	2
4	Вивчення мікроструктури сплавів на основі міді	2
5	Вивчення мікроструктури сплавів на основі алюмінію	2
6	Вивчення мікроструктури бабітів	2
7	Композиційні та біметалеві матеріали	2
8	Матеріали з пам'яттю форми	1

3. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Питання 1.

100	В якому агрегатному стані може знаходитись люба речовина?
100	В твердому, рідкому, газоподібному, плазми.
	Кристалічному.
	Аморфному.
	Надпластичному.
	Крихкому.

Питання 2.

100	Дати визначення чавуну
	Сплав заліза з сіркою та фосфором
100	Сплав заліза з вуглецем, де вуглецю від 2,14 до 6,67%
50	Сплав заліза з вуглецем.
	Сплав заліза з марганцем
	Сплав заліза з алюмінієм.

Питання 3

75	Що називається сталлю
	Сплав заліза з кремнієм і марганцем
50	Сплав заліза з вуглецем.
100	Сплав заліза з вуглецем, де вуглецю до 2,14.
	Сплав заліза з алюмінієм.
	Сплав заліза з сіркою та фосфором.

Питання 4

100	Назвіть вихідні матеріали для отримання чавуну.
	Залізна руда та руди кольорових металів.
100	Залізна руда, паливо, флюс.
50	Залізна руда, кокс.
	Руда та пуста порода.
	Залізна руда, магнезит.

Питання 5

100	Методи отримання сталі високої якості
100	Електрошлаковий переплав, плавка в вакуумних і індукційних печах, електронно-променевий переплав, плазмовий переплав
	Полум'яневий переплав, електро-дуговий переплав
	Мартенівський процес.
	Киснево-конверторний процес.
	Скрап-рудним процесом та рудним процесом.

Питання 6

100	Назвіть основні процеси отримання алюмінію
100	Отримання глинозему із бокситів, отримання металевого алюмінію шляхом електролізу.
	Розплавлення руди та її окислення
	Розчинення бокситів та отримання металевого алюмінію.
	Збагачення руди та її відновлення.
	Нагрівання, відновлення, охолодження.

Питання 7

100	Найбільш чисту мідь 99,95%, отримують шляхом
	Швидкого охолодження
	Полум'яневого рафінування
100	Електролітичного рафінування
	Розкислення.
	Відновлення.

Питання 8

100	Що таке поліморфне перетворення?
	Процес кристалізації.
100	Це зміна кристалічної ґратки.
	Це процес плавлення металу.
	Це вид пластичної деформації.
	Це вид термічної обробки.

Питання 9

100	В чому полягає різниця між чавуном і сталлю?
50	В хімічному складі.
	У твердості та вмісті шкідливих домішок.
100	У вмісті вуглецю, домішок і властивостях.
	В агрегатному стані.
	У виді термічної обробки.

Питання 10

100	Як розрізняють сталь за ступенем розкислення?
100	Кипляча, спокійна, напівспокійна.
	Кисла, нейтральна.
	Напівкисла, кисла.
	Розкислена, недорозкислена.
	Окислена

Питання 11

75	Які фази складають структуру закристалізованого сплаву?
	Механічна суміш.
100	Тверді розчини, механічна суміш, хімічна сполука.
	Хімічна сполука.
	Рідка фаза.
	Евтектична суміш.

Питання 12

75	Що таке евтектичний сплав?
50	Це легкоплавкий сплав.
100	Це механічна суміш, кристалізація якої відбувається при постійній температурі.
	Це сплав, структура якого є твердий розчин компонентів.
	Це сплав, кристалізація якого проходить в інтервалі температур.
	Це чистий метал.

Питання 13

100	Які перетворення і при яких температурах відбуваються в чистому залізі?
50	Температура плавлення 1539°C.
	Температура кристалізації 1147°C.
50	Температура поліморфного перетворення 911°C.
	Температура евтектоїдного перетворення 727°C.
	Температура евтектичного перетворення 1539°C.

Питання 14

100	Скільки вуглецю в доевтектоїдних сталях?
	Більше 4,3%С.
	Менше 2,14%С.
100	Менше 0,8%С.
	Більше 15%С.
	Менше 0.08%С.

Питання 15

100	Високоміцний чавун отримують
	Шляхом тривалого відпалу.
100	Шляхом легування магнієм.
	Сплавленням заліза з міддю.
	Переплавленням сірого чавуну.
	Відновленням білого чавуну.

Питання 16

100	Які елементи в сталях є шкідливими?
	Mn , Si , S , P.

100	P, S, H, O, N.
	Si, P, S, H.
	Mn, Si, Ni, Mo.
	S, P, Ni, Cr.

Питання 17

100	Назвіть основні види машинобудівних чавунів
100	Сірий, ковкий, високоміцний
	Білий, сірий.
	Високостійкий, зносостійкий.
	Доевтектичний, заевтектичний.
	Пластичний, високоміцний.

Питання 18

100	Яким способом виготовляють чавунні вироби?
100	Литвом.
	Обробкою тиском.
	Механічною обробкою.
	Куванням.
	Штапуванням.

Питання 19

75	Який із ливарних сплавів є найдешевшим?
100	Сірий чавун.
	Ковкий чавун.
	Сталь.
	Високоміцний чавун.
	Легована сталь.

Питання 20

100	Визначити. Яка марка легованої високоякісної сталі має такий хімічний склад; 0,6%С; 2% Si ; 1,2%Cr ; 0,1%V?.
	60С2ХФ
100	60С2ХФА
	С2ХФ1А
	С2Х2Ф2
	60СХФА

Питання 21.

100	Розшифрувати марку легованої сталі Р6М5.
	Підшипниковий сплав.
	Вуглецева сталь з бором.
100	Швидкорізальна сталь 6%W, 5%Mo.
	Середньовуглецева сталь. 6%P,5%Mo.

	Інструментальна сталь з міддю.

Питання 22

75	Якими літерами визначають в марках легуваних сталей Ni, Cr, Mn?
	Літерами A, B, C.
100	Літерами H, X, G.
	Літерами H, Ю, Ф.
	Літерами T, B, Ю.
	Літерами G, M, K.

Питання 23

100	Яка структура утворюється в сталі У8 після гартування?
100	Мартенсит.
	Перліт.
	Сорбіт.
	Ферит.
	Цементит.

Питання 24

100	В чому полягає термічна обробка -гартування?
	Повільний нагрів та повільне охолодження.
	Повільний нагрів та повільне ступінчате охолодження.
	Нагрів та охолодження зі швидкістю вище критичної.
100	Нагрів, витримка при високій температурі, охолодження зі швидкістю вище критичної.
	Нагрів. Витримка при високій температурі та охолодження на повітрі.

Питання 25

100	Які види відпуску використовують для термічної обробки інструментів?
	Високий відпуск
	Середній відпуск.
50	Низький відпуск.
50	Самовідпуск.
	Не застосовують.

Питання 26

100	Який параметр впливає на глибину прогартованого шару при гартуванні методом СВЧ?
	Магнітна проникність.
	Електроопір.
100	Частота струму.

	Напруга.
	Сила струму.

Питання 27

50	В яких галузях промисловості перспективно використовувати титан?
50	Авіація та ракетобудування.
50	Хімічна промисловість.
	Машинобудування.
	Верстатобудування.
	Харчова промисловість.

Питання 28

75	Який сплав називають силуміном?
	Сплав міді з кремнієм.
	Сплав олова з цинком.
100	Сплав алюмінію з кремнієм.
	Сплав алюмінію з залізом.
	Сплав алюмінію з міддю.

Питання 29

100	Як зміниться твердість алюмінієвого сплаву при гартуванні та подальшому старінні.
	Підвищується при гартуванні ,а після старіння знижується.
100	Знижується після гартування, а після старіння підвищується.
	Підвищується після гартування і не змінюється після старіння.
	Підвищується і після гартування і після старіння.
	Знижується після гартування і після старіння.

Питання 30

75	Який сплав називають бронзою?
	Сплав на основі алюмінію.
100	Сплав міді з іншими металами.
50	Сплав міді з оловом.
	Сплав міді з цинком.
	Сплав на основі кремнію.

Питання 31

75	Які матеріали відносяться до неметалевих?
100	Пластмаси, каучуки, гуми, клеї, герметики, скло ,кераміка.
	Пластмаси, дерево, сталі, композиційні матеріали.
50	Герметики, клеї ,кераміка, графіт.
	Силуміни, бронзи.
	Чавуни та сталі.

Питання 32

100	Як класифікують полімери по складу?
50	Органічні, неорганічні.
100	Органічні, елементно-органічні, неорганічні.
	Неорганічні, просторові.
	Просторові, сітчасті.
	Аморфні, кристалічні.

Питання 33

100	Як поділяють полімери по відношенню до нагріву?
100	Термопластичні, термореактивні.
	Аморфні, кристалічні.
	Полярні, неполярні.
	Теплостійкі, нестійкі.
	Полярні, кристалічні.

Питання 34

100	Як класифікують пластмаси по зв'язуючому наповнювачу?
50	Порошкові, волокнисті, скловолокнисті.
50	Пінопласти, поропласти.
	Полярні, неполярні.
	Теплостійкі.
	Силові.

Питання 35

100	Як пластмаси класифікують по призначенню?
100	Силові, несилові.
	Термопласти, реактопласти.
	Полярні, неполярні.
	Аморфні, кристалічні.
	Пінопласти, поропласти.

6. Методи навчання.

1) Словесні:

- лекції;

2) Наочні:

- слайди, відео, наочний матеріал (деталі, схеми, стенди).

3) Практичні:

- лабораторні роботи;
- навчальна та заводська практика;
- самостійна робота.

Успіх навчання загалом залежить від внутрішньої активності студентів, від характеру їхньої діяльності, то саме характер діяльності, ступінь самостійності та творчості мають бути важливими критеріями у виборі методу.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

7.Форми контролю:

- контрольна робота;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюють згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною

шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

Критерії оцінки рівня знань на лабораторних, семінарських та практичних заняттях. На лабораторних заняттях кожен студент з кожної теми виконує індивідуальні завдання. Рівень знань оцінюється: “відмінно” – студент дає вичерпні, обгрунтовані, теоретично і практично вірні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та лабораторні вправи вірні, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; “добре” – коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу; “задовільно” – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; “незадовільно з можливістю повторного складання” – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необгрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни. Є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістовні модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 70 балів, і рейтингу з атестації (екзамену) – 30 балів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

10. Методичне забезпечення

- підручники та посібники;
- методичні вказівки для виконання лабораторних робіт;
- стенди, плакати;
- обладнання та різні пристосування.

11. Рекомендована література

– **основна;**

1. Афтанділянц Є.Г., Зазимко О. В., Лопатько К.Г. Технологія конструкційних матеріалів і матеріалознавство. Курс лекцій. Частина II. Металознавство. Київ, НАУ, 2010.- с.356.
2. Афтанділянц Є.Г., Зазимко О.В., Лопатько К.Г. Матеріалознавство: Підручник (Гриф надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, лист №1/11-18055 від 20 листопада 2012 р.). Херсон, Видавець Грінь Д.С., 2013.- с 612.
3. Практикум з матеріалознавства. Навчальний посібник. (гриф МОН (лист № 1/11-4472 від 27.02.2013 р.))/ Котречко О. О. Зазимко, К.Г. Лопатько, Є.Г. Афтанділянц, Гнилокурєнко В. В.// Херсон: Олді Плюс, 2013.-с. 500.
4. Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів: Підручник (Гриф надано Міністерством освіти і науки України, лист №1/11-9794 від 10.06.2013р.)/Опальчук А.С., Афтанділянц Є.Г., Роговський Л.Л., Семеновський О.Є //Ніжин, ПП Лисенко М.М, 2013.- с 752.

– **допоміжна.**

5. Опальчук А.С., Котречко О.О., Роговський Л.Л. Лабораторний практикум з технології конструкційних матеріалів і матеріалознавства. Навч. посібник/ За ред. А.С. Опальчука. – К.: Вища освіта, 2006.- 287 с.: іл.
6. Сологуб М.А. “Технологія конструкторських матеріалів”, К:Вища школа, 2002, 373с.
7. Хільчевський В.В. та ін. “Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів”, К:Либідь, 2002, 326с.
8. Попович В. Технологія конструкційних матеріалів і матеріалознавство. Книга I. Львів. 2000.-с.264.
9. Гуляєв А.П. „Металознавство”, 1985 р.
10. Усова Л.Ф. „Технологія металів та матеріалознавство”, 1987 р.

12. Інформаційні ресурси

1. Довідники.
2. Атласи.
3. Інтернет-бібліотеки.
4. Журнали.